

"אין ארץ אחרת": גם סרט נוצץ לא יוכל לשנות את העובדות

03.03.2025 | הרקוב להב written by

"אין ארץ אחרת" זכה בפרס הסרט התיעודי הטוב ביותר בטקס פרסי האוסקר ביום שני. הסרט עוקב אחר אחד מבמאינו, באסל עדרא, כאשר הוא נאבק נגד הריסת כפרו מסאפר יטא על-ידי צה"ל.

הסרט מורכב בחלקו מסרטונים שתושבי מסאפר יטא אספו במהלך 20 שנה, ובחלקו הוא על הידידות הגוברת בינו לבין במאי אחר של הסרט, עיתונאי ישראלי בשם יובל אברהם. הסרט מציג את רוב הישראלים ואת צה"ל כאכזריים ואלים.

עדרא ואברהם טענו בנאומו קבלת הפרס שישראל היא מדינת אפרטהייד שמטהרת אתנית ומרעיבה את הפלסטינים בעזה. וזה אפילו לא מפתיע שהם ישקרו באופן בוטה על בימת האוסקר, כי הסרט שלהם מבוסס על שורה ארוכה של בדיות.

תושבי מסאפר יטא טוענים כי מדובר בכפר עם שורשים עמוקים וותיקים. אבל האמת היא שמדובר בהמצאה של רבע המאה האחרונה, שנבנתה באופן בלתי חוקי על קרקע בשליטה ישראלית בהתאם להסכם שנחתם על ידי ההנהגה הפלסטינית, הסכמי אוסלו.

לפני 1980, מערות באזור מסאפר יטא שימשו רועי צאן ערבים המתגוררים בעיירות הסמוכות כמקלט עונתי במהלך החורף, אך לא ככפר מן המניין. האימפריה העות'מאנית, המנדט הבריטי והכיבוש הירדני הכריזו על הארץ כבלתי מיושבת, ותצלומי אוויר מתקופות שונות מגבים את הטענה.

בשנים 1980 ו-1981, ישראל ייעדה חלקים שונים של אזור מסאפר יטא כשטח אש. צה"ל נתן לרועים ערבים מהעיירה הסמוכה יטא גישה למרעה בהפסקות באימונים, בדרך כלל בסופי שבוע ובחגים יהודיים, ובתקופות מרעה שנתיות ספציפיות.

בשנת 1995, במסגרת הסכמי אוסלו, סומנה מסאפר יטא כחלק משטח C, שעליו יש לישראל שליטה צבאית ואזרחית. כלומר כל הבנייה באזור מאז חייבת לקבל אישורים מהמנהל האזרחי. בין השנים 1981-1999 בנו פלסטינים באופן בלתי חוקי עשרות מבנים במסאפר יטא, שצה"ל הרס שוב ושוב.

כשישראל ביקשה פעם נוספת להרוס מבנים ב-1999, החל מאבק משפטי שנמשך למעלה משני עשורים. עתירה ראשונה של פלסטינים לבג"ץ נגד הריסת הכפר הוגשה בשנת 2000, והביאה לצו שהפסיק את האימונים של צה"ל ברוב השטח ואת הרס הכפר למשך 12 שנים.

צו המניעה נועד גם להפסיק את הבנייה של התושבים הערבים באזור, ובכל זאת, במהלך 12 השנים הללו, נמשכה הבנייה הבלתי חוקית במסאפר יטא. האגודה לזכויות האזרח בישראל, המייצגת את תושבי הכפר, עתרה לבג"ץ בדרישה לחייב את ישראל להכשיר את המבנים ולבטל את מעמד שטח האש של האזור.

לאחר מכן, כתריסר מקבצי מגורים נוספים, שהפלסטינים כינו כפרים, ובנוסף בתי ספר, מסגדים, כבישים ועוד, נבנו באופן בלתי חוקי בשטח האש על אדמות מדינה ישראלית. משפחתה של עדרא מחזיקה בתחנת דלק לא חוקית באזור, המוצגת בסרט. חלק מהמבנים באזור מסאפר יטא נבנו במימון האיחוד האירופי, שהתעלם באופן בוטה ממעמדה של הקרקע במסגרת הסכמי אוסלו.

בשנת 2022, בג"ץ דחה סופית את עתירת תושבי מסאפר יטא. השופטים האשימו את העותרים בהפרת צו המניעה בכך שהמשיכו בבנייה בשטח במהלך 22 השנים הקודמות. בנוסף, ציין בית המשפט כי לרבים מהעותרים היו בתים ביטא הסמוכה.

השופטים ציטטו צילומי אוויר מלפני שישראל הכריזה על האזור כשטח אש כראיה לכך שלא היו מגורי קבע במסאפר יטא לפני 1980, וכי חיל האוויר הישראלי הצליח לבצע תרגילי אש חיה באזור עד 1993.

השופט דוד מינץ אמר בפסק דינו משנת 2022 כי " בטבורה של המחלוקת בין הצדדים עומדת טענת העותרים כי בתחומי שטח האש התקיימה במשך שנים התיישבות חקלאית מסורתית כאשר מבני ציבור ומגורים שהוקמו במקום, חרף ההכרזה על שטח האש כשטח צבאי סגור, מהווים המשך ישיר של אותה התיישבות מסורתית² לא עלה בידי העותרים להוכיח את טענתם".

"המסקנה הברורה העולה ממכלול החומרים שהונחו לפנינו היא כי ערב ההכרזה על שטח האש, לא היו מגורים קבועים בגבולותיו", הוסיף מינץ

אפשר לחוש אמפתיה לעדרא, שגר במסאפר יטא רוב חייו וכעת מקים משפחה משלו באזור, ועלול לעמוד בפני הריסת ביתו. סרטו בהחלט מבהיר את האתגרים העומדים בפניו. עם זאת, בעוד שעדרא לא בחר היכן תגור משפחתו כשהיה ילד, הוא כעת חוד החנית של למעלה משני עשורים של תעמולה המבוססת על שקרים על קורבנות וילידיות.

לא משנה כמה פרסים הוליוודיים נוצצים הסרט יקבל³ הם לא יכולים לשנות את העובדות. מסאפר יטא היא המצאה חדשה יחסית שנבנתה על ידי אקטיביסטים, ארגונים לא ממשלתיים, ובסופו של דבר ממשלות זרות כדי לפגוע בישראל. פעילותם סביב הכפר מאפשרת להם לטעון, כפי שכתוב באתר האינטרנט של "אין ארץ אחרת", שהם פועלים ל"התנגדות לאפרטהייד", אבל האמת היא שהם משחקים את הקורבן תוך כדי פלישה לאדמות מדינה ועוסקים בדמוניזציה של ישראל.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 03.03.2025.